

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

საქმე №ას-1432-1352-2017

16 მარტი, 2018

წელი

№ას-1432-1352-2017 ხ-----ე

ქ.თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

ბესარიონ ალავიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი)
მოსამართლეები:

ეკატერინე გასიტაშვილი, პაატა ქათამაძე

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი მოსმენის გარეშე

კასატორი – გ----- ხ-----ე (მოპასუხე)

მოწინააღმდეგე მხარე – შპს „ს-----ი“ (მოსარჩელე)

გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 3 ოქტომბრის განჩინება

კასატორის მოთხოვნა _ გასაჩივრებული განჩინების, ასევე, გ.ხ-----ის
შუამდგომლობების დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ საოქმო
განჩინებების გაუქმება, საქმის საქართველოს უზენაესი სასამართლოს
დიდი პალატისათვის განსახილველად გადაცემა და სარჩელის
დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა

დავის საგანი – ვალდებულების არაჯეროვანი შესრულებით
გამოწვეული ზიანის ანაზღაურება

აღწერილობითი ნაწილი:

1. მოსარჩელის მოთხოვნა და სარჩელის ფაქტობრივი საფუძვლები:

1.1. შპს „ს-----მა (შემდგომში – მოსარჩელე, მოწინააღმდეგე მხარე, კომპანია ან კ-----იტორი) სარჩელი აღძრა სასამართლოში გ----- ხ-----ის (შემდგომში – მოპასუხე, აპელანტი, კასატორი ან მოვალე) მიმართ, ვალდებულების არაჯეროვანი შესრულებით მიყენებული ზიანის – 81 361 ლარის მოპასუხისათვის დაკისრების მოთხოვნით.

1.2. სარჩელი ემყარება შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს: 2010 წლის 1 ივნისს კომპანიის დირექტორ რ----- ი-----ის #1 ბრძანებით, მოპასუხე მიღებულ იქნა ხელშეკრულების საფუძველზე სამუშაოდ. ბრძანებით განისაზღვრა გ----- ხ-----ის მიერ შესასრულებელი მოვალეობების: მას ევალებოდა თვითმომსახურების ტერმინალებისა (ფეიბოქსის) და სწრაფი გადახდის ტერმინალების (ფეილაინების) განთავსება კახეთის ტერიტორიაზე, თვითმომსახურების ტერმინალების (ფეიბოქსის) ინკასაცია (ფეიბოქსიდან თანხის ამოღება და ბანკში კომპანიისათვის მინიჭებულ სპეციალურ საავანსო კოდზე შეტანა), ასევე, სავაჭრო ობიექტ „ბ-----ის“ სატელეფონო ნომრების განთავსება და გაყიდვის კონტროლი. ურთიერთმომსახურების გაწევის ხელშეკრულება დაიდო განუსაზღვრელი ვადით. მოპასუხე დაკისრებულ მოვალეობებს ასრულებდა 2013 წლის 15 სექტემბრამდე. მას თავისი საქმიანობის განსახორციელებლად ემსახურობდა კომპანიის მიერ დროებით სარგებლობაში გადაცემული ავტომანქანა, რომლის ექსპლუატაციისთვისაც ეძლეოდა საწვავის ტალონები. სხვა მერჩენდაიზერებისაგან განსხვავებით, ხელშეკრულების შეწყვეტამდე რამდენიმე თვით ადრე, მოპასუხემ რამდენჯერმე მოითხოვა დამატებითი ტალონები ან ნაღდი ფული საწვავისთვის. ამასთან, ინკასირებული თანხის ბანკში შეტანის დამადასტურებელ ქვითრებს სრულყოფილად არ აბარებდა მოსარჩელეს, მოპასუხის მიერ ფეიბოქსებიდან ხორციელდებოდა მეტი თანხების ინკასირება და ბანკში ნაკლების შეტანა, რამაც კომპანიას მიაყენა ფინასური ზიანი 81 361 ლარის ოდენობით.

2. მოპასუხის პოზიცია:

მოთხოვნის გამომრიცხველი შესაგებლით მოპასუხემ არ ცნო სარჩელი და განმარტა, რომ ხელშეკრულებაში მითითებული მოვალეობები არ წარმოადგენს მოპასუხისათვის დაკისრებულ ვალდებულებებს, აღნიშნული ხელშეკრულება არ შეიცავს მონაცემებს შრომის (თუ მომსახურების) ანაზღაურების საფასურის შესახებ. მისი

პუნქტობრივი თანმიმდევრობაც არალოგიკურია და დოკუმენტის ნამდვილობაში ეჭვის შეტანის საფუძველს ქმნის. კომპანიის დირექტორის 2010 წლის 1 ივნისის ბრძანებაში აღნიშნულია, რომ მოპასუხის ხელფასი განისაზღვრა 375 ლარით, თუმცა, როგორც მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი საბანკო ქვითრებიდან ირკვევა, მისი ანაზღაურება რადიკალურად განსხვავებულია, ასევე, დარღვეულია კანონმდებლობის მოთხოვნა ბრძანების გაცნობის თაობაზე. ე.წ. „მერჩენდაიზინგის“ განმარტება ეკონომიკურ ტერმინოლოგიაში არ მოიცავს ინკასაციას, კომპანიის დირექტორის ე.წ. ბრძანებაში მითითებული თანამდებობის უმთავრესი დანიშნულებაა კომპანიის მიერ დაგეგმილ მარკეტინგულ აქციებში მონაწილეობა და მომხმარებლისათვის შეთავაზებული პროდუქტის პოპულარიზაცია. ინკასაცია და ფინანსური ოპერაციების შესრულება განსხვავებული შინაარსისა და შემადგენლობისაა და მას არავითარი კავშირი არ აქვს მოსარჩელის მიერ მითითებულ ფაქტობრივ გარემოებებთან. 2010 წლის 1 ივნისის ბრძანებასა და ამავე დღეს გაფორმებულ ე.წ. ხელშეკრულების შინაარსს შორის თვისებრივი განსხვავებაა. მოპასუხე სამსახურებრივ მოვალეობებს პირნათლად და ჯეროვნად ასრულებდა, კომპანიას არ ჰქონდა ორგანიზებული და მოწესრიგებული ფინანსური სამსახური. არ არსებობს ბუღალტრული აღრიცხვის ჟურნალები და საგადასახადო ანგარიშსწორების დოკუმენტები. არარსებული საგადასახადო აღრიცხვის გამო ხდება ის, რომ კომპანიის დირექტორი გარკვეულ დაუსაბუთებელ ვარაუდებს გამოთქვამს მოპასუხის წინააღმდეგ და ცილისმწამებლურ მოთხოვნას უყენებს მოპასუხეს. მოსარჩელე არ წარმოადგენდა მოპასუხის მიერ შესრულებული საბანკო ოპერაციების შემოწმებაზე უფლებამოსილ პირს. თუ კი საბანკო ოპერაცია სრულდება რომელიმე ფიზიკური ან/და იურიდიული პირის სასარგებლოდ, ერთ-ერთ მხარეს, საკუთარი ინიციატივით შეუძლია, ამოიღოს ინფორმაცია საბანკო ანგარიშზე შესრულებული ოპერაციების თაობაზე. მოსარჩელეს არ გააჩნია წვდომა საბანკო ოპერაციებზე, შესაბამისად, მას არ აქვს პრეტენზიის გაცხადების უფლება მოპასუხის მიერ შესრულებულ ოპერაციებთან დაკავშირებით. სარჩელს არ ერთვის რაიმე წერილობითი დოკუმენტი, რომელიც დაასაბუთებს საავანსო კოდების სინამდვილეს. ამგვარად, იმის განმარტება, რომ გარკვეული ციფრების კომბინაცია ე.წ. საავანსო კოდებია, არადამაჯერებელი და სიცრუეა. მოსარჩელე არასწორად განმარტავს, თითქოს მოპასუხეს მიღებული აქვს მომსახურების საფასური. მომსახურების საფასური და შრომის ანაზღაურება სამოქალაქო კოდექსითა და საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული საგადასახადო მიზნებისათვის არის

ერთმანეთისაგან გამიჯნული. შრომის კანონმდებლობით რეგულირებული ურთიერთობები არის მკაცრად განსაზღვრული და მათი აღრევა მომსახურების სფეროსა და ვალდებულებებთან წარმოადგენს მცდელობას, მცდარი მონაცემების წარმოდგენის გზით, ფალსიფიცირებული არგუმენტების შექმნისა და ამ არგუმენტების გამოყენებით სასამართლო გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის განხორციელებისა. შემოსავლების სამსახურიდან წარმოდგენილია წერილობითი ინფორმაცია იმის თაობაზე, რომ მოპასუხე დასაქმებული იყო, როგორც დაქირავებით მომუშავე ფიზიკური პირი.

3. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

თელავის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 10 თებერვლის გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა, მოვალეს კ-----იტორის სასარგებლოდ დაეკისრა 81 361 ლარის გადახდა.

4. აპელანტის მოთხოვნა:

რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მოპასუხემ და მოითხოვა მისი გაუქმება.

5. გასაჩივრებული განჩინების სარეზოლუციო ნაწილი:

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 3 ოქტომბრის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, ხოლო, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება დარჩა უცვლელად.

6. კასატორის მოთხოვნა:

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა აპელანტმა, მოითხოვა მისი, ასევე, მოვალის შუამდგომლობების დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ საოქმო განჩინებების გაუქმება, საქმის საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატისათვის განსახილველად გადაცემა და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის შესაბამისად, შეამოწმა საკასაციო საჩივრის დასაშვებობის საკითხი და მიიჩნევს, რომ იგი დაუშვებელია შემდეგ გარემოებათა გამო:

1. საკასაციო საჩივრის დაუშვებლად ცნობის დასაბუთება:

1.1. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო საჩივარი ქონებრივ ან არაქონებრივ დავაზე დასაშვებია, თუ კასატორი დაასაბუთებს, რომ: ა) საქმე მოიცავს

სამართლებრივ პრობლემას, რომლის გადაწყვეტაც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას; ბ) საქართველოს უზენაეს სასამართლოს მანამდე მსგავს სამართლებრივ საკითხზე გადაწყვეტილება არ მიუღია; გ) საკასაციო საჩივრის განხილვის შედეგად მოცემულ საქმეზე სავარაუდოა მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილების მიღება; დ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება განსხვავდება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან; ე) სააპელაციო სასამართლომ საქმე განიხილა მატერიალური ან/და საპროცესო სამართლის ნორმების მნიშვნელოვანი დარღვევით, რასაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის განხილვის შედეგზე; ვ) სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ეწინააღმდეგება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციასა და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალს; ზ) გასაჩივრებულია სააპელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე. ზემოაღნიშნული დანაწესები განსაზღვრავს იმ მოთხოვნებს, რომელთაც საკასაციო საჩივარი უნდა შეიცავდეს და ეფუძნებოდეს.

1.2. მოცემულ შემთხვევაში, გასაჩივრებული განჩინების დასაბუთება ძირითადად იმ დასკვნებს ეფუძნება, რომ:

1.2.1. 2013 წლის მარტიდან აგვისტომდე მხარეთა შორის არსებობდა სამართლებრივი ურთიერთობა, რომლის საფუძველზეც მოპასუხე კომპანიისაგან იღებდა ყოველთვიურ ანაზღაურებას (600 ლარს), რის სანაცვლოდაც, მის ერთ-ერთ ძირითად მოვალეობას შეადგენდა მოსარჩელის პასუხისმგებლობის ქვეშ არსებული სწრაფი გადახდის აპარატებიდან (ტერმინალებიდან) თანხების ამოღება (ინკასირება) და ამოღებული თანხების შეტანა კომპანიის მიერ მითითებულ სპეციალურ საავანსო საბანკო ანგარიშებზე. სადავო პერიოდის განმავლობაში მოპასუხის სამოქმედო ტერიტორიას ძირითადად წარმოადგენდა გურჯაანში, ყვარელში, ლაგოდეხსა და წნორში განთავსებული სწრაფი გადახდის აპარატების მომსახურება. მოსარჩელეს მსგავსი ფუნქციების მქონე პოზიციაზე დასაქმებული ჰყავდა კიდევ რამდენიმე პირი;

1.2.2. კომპანია მფლობელობაში არსებული ტერმინალების (ასევე, სს „ნ-----ის“ საგადახდო ქსელში ჩართული შპს „კ-----ოს“ ტერმინალების) საშუალებით გადახდილი თანხის მიღებას (კახეთის ტერიტორიაზე) უზრუნველყოფდა სს „ნ-----ის“ საგადახდო

ქსელის მეშვეობით. მოსარჩელე საკუთარ, ასევე, შპს „კ-----ოს“ ტერმინალების მიერ მიღებულ გადახდაზე პასუხისმგებელი იყო სს „ნ-----ის“ წინაშე;

1.2.3. სარჩელის საგანს მოპასუხის მიერ საკუთარი ვალდებულების (ინკასირებული თანხების სპეციალურ სააგანსო ანგარიშებზე შეტანის შესახებ) დარღვევის გამო მიყენებული ზიანის ანაზღაურება წარმოადგენს, კერძოდ, მოსარჩელის მტკიცებით, სადავო პერიოდში მოვალის მიერ მის სამოქმედო ტერიტორიაზე განთავსებული სწრაფი გადახდის ტერმინალებიდან ინკასირებული თანხის ოდენობასა და შესაბამის საბანკო ანგარიშებზე შეტანილ თანხებს შორის არის სხვაობა, მოპასუხეს ინკასირებული თანხები სრულად არ შეუტანია შესაბამის საბანკო ანგარიშებზე, რის გამოც შესატანი თანხების დანაკლისი სადავო პერიოდზე (2013 წლის ივლისიდან 2013 წლის აგვისტომდე) შეადგენს 81 361 ლარს. აღნიშნული დანაკლისის დასადასტურებლად მოსარჩელემ მტკიცებულების სახით პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისას წარადგინა შპს „კ-----ის“ 2015 წლის 30 ივნისის აუდიტორული დასკვნა;

1.2.4. მოპასუხემ სააპელაციო სასამართლოში საქმის ზეპირი განხილვისას (ასევე პირველი ინსტანციის სასამართლოში) მიცემული ახსნა-განმარტებით, ფაქტობრივად არ გამორიცხა მის მიერ ინკასირებულ და შესაბამის საბანკო ანგარიშებზე შეტანილ თანხებს შორის სხვაობის არსებობა, თუმცა ამ სხვაობის არსებობა ძირითადად მოსარჩელის არაკანონიერი ქმედებებით (როგორიცაა: ე.წ. „თანხის დატრიალება“, „ვირტუალური ბალანსის შექმნა“) ახსნა, ასევე, მისი მითითებით, სხვაობა შესაძლოა, გამოწვეული იყოს იმით, რომ ზოგიერთ შემთხვევაში თავად კომპანიის დირექტორის მოთხოვნით, ინკასირებული თანხები ირიცხებოდა არა შესაბამის საბანკო ანგარიშებზე, არამედ, კომპანიის დირექტორისათვის პირადად ხელზე (ასევე, მის პირად საბანკო ანგარიშებზე გადარიცხვით) გადაცემით. მოსარჩელის მიერ წარდგენილი აუდიტორული დასკვნის საწინააღმდეგო მტკიცებულება მოპასუხეს არ წარმოუდგენია. ამ დასკვნის თანახმად კი, 2013 წლის აპრილიდან 2013 წლის აგვისტომდე გ----- ხ-----ის მიერ ინკასირებული თანხების ჯამმა შეადგინა 941 511 ლარი, ხოლო, ამავე პერიოდში ბანკებში საწარმოს სპეციალურ სააგანსო კოდებსა და ასევე საწარმოს საბანკო ანგარიშებზე სულ 860 150 ლარი დაირიცხა. შესაბამისად, სადავო პერიოდზე მოპასუხის მიერ ინკასირებულ თანხებსა და სპეციალურ სააგანსო ანგარიშებზე მის მიერვე შეტანილ თანხებს შორის სხვაობა შეადგენს 81 361 ლარს. დასკვნა მომზადებულია სს „ნ-----ის“ მიერ მიწოდებული (სადავო პერიოდის განმავლობაში განხორციელებული

ინკასაციების შესახებ) ინფორმაციის, ასევე, ყველა იმ ბანკის (სს „ს-----ის“, სს „ლ-----ის“, სს „კ-----ის“, სს „ვ-----ის“) მონაცემების საფუძველზე, სადაც მოპასუხის მიერ ხდებოდა ინკასირებული თანხების შეტანა. ის გარემოება, რომ ტერმინალებიდან ინკასირებულ თანხებსა და სპეციალურ საბანკო ანგარიშებზე შეტანილ თანხებს შორის არ უნდა ყოფილიყო სხვაობა და რომ მისი არსებობის შემთხვევაში, პასუხისმგებლობა ეკისრებოდა ინკასატორს, დადასტურებულია, როგორც მხარეთა შორის არსებული სამართლებრივი ურთიერთობისა და მოპასუხის უფლება-მოვალეობების (სწრაფი გადახდის აპარატებიდან თანხების ინკასირება და ამ თანხების სპეციალურ საბანკო ანგარიშებზე შეტანა) შინაარსიდან, ასევე, პირველი ინსტანციის სასამართლოში მოწმედ დაკითხული პირების (მოწმე რ-----ის ჩვენება 12:37:41-12:39:00; 12:51:03; მოწმე არჩილ წ-----ის ჩვენება 13:07:25-13:09:17-13:09:40; 13:14:28-13:15:21; ასევე 2015 წლის 17 ნოემბრის სასამართლო სხდომის საოქმო ჩანაწერი მოწმე თორნიკე მ-----ის ჩვენება 12:15:17-12:16:05) ჩვენებითაც, რაც თანხვედრაშია მოსარჩელის ახნსა-განმარტებასთან. აღნიშნულის საპირისპიროდ კი, მოპასუხეს არც მოსარჩელის მიერ წარდგენილი მტკიცებულებების გამაქარწყლებელი და არც საკუთარი პოზიციის დამადასტურებელი მტკიცება არ განუხორციელებია, რომელიც დაამტკიცებდა მოვალის მიერ მითითებულ იმ გარემოებას, რომ მის მიერ ინკასირებული თანხები კომპანიის დირექტორის მოთხოვნის საფუძველზე გადაეცემოდა პირადად მას, ასევე, ირიცხებოდა დირექტორის მიერ მითითებულ მის პირად საბანკო ანგარიშებზე (ნაცვლად სპეციალურ საბანკო ანგარიშებზე გადარიცხვისა). ის შუამდგომლობებიც, რომლებითაც მოპასუხე მხარის მიერ იყო დაყენებული (მაგ: შპს „ს-----ისა“ და სს „ნ-----ის“ ფინანსური საქმიანობის შესწავლა, შესაბამისი ფინანსური ექსპერტიზის დანიშვნა), მიმართული არ იყო უშუალოდ ამ სადავო გარემოებების გამორკვევა-დადგენისაკენ. მოვალე ფაქტობრივად მოითხოვს მოსარჩელის, ასევე, მის საქმიანობასთან დაკავშირებული სს „ნ-----ის“ სამეწარმეო საქმიანობისა და მათ მიერ განუხორციელებული ქმედებების კანონიერების შესწავლას, მოსარჩელის მხრიდან სავარაუდო დანაშაულის ჩადენის გამოვლენის მიზნით, რაც უშუალოდ, არ უკავშირდება მოცემულ დავას;

1.2.5. განსახილველ დავაში კომპანია წარმოადგენს სათანადო მოსარჩელეს, კერძოდ: სწრაფი გადახდის აპარატებიდან თანხების ინკასირება მოსარჩელის მიერ შეთანხმებული იყო სს „ნ-----ისთან“, რასაც ადასტურებს სს „ნ-----ის“ მიერ გაცემული წერილი, შესაბამისად, ის გარემოება, რომ სწორედ „ნ-----ის“ მიმართ იყო

პასუხისმგებელი და, შესაბამისად, ინკასირებული და ბანკში შეტანილ თანხებს შორის სხვაობის შემთხვევაში, საბოლოო ჯამში პასუხისმგებლობა ეკისრებოდა შპს „ს-----ს,“ დადასტურებულია. გარდა აღნიშნულისა, მოსარჩელის მიმართ ნაკისრი ვალდებულების დარღვევა, რაც გამოიხატა მოპასუხის მიერ ინკასირებული თანხების არასრულად შეტანაში შპს „ს-----ის“ მიერ მითითებულ საავანსო საბანკო ანგარიშებზე, წარმოადგენს დაყენებული სასარჩელო მოთხოვნის ძირითად ფაქტობრივ საფუძველს. შესაბამისად, შპს „ს-----ის“ სასარჩელო მოთხოვნა გამომდინარეობს მხარეთა შორის არსებული სამართლებრივი ურთიერთობიდან.

1.3. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება). დასაბუთებულ პრეტენზიაში იგულისხმება მითითება იმ პროცესუალურ დარღვევებზე, რომლებიც დაშვებული იყო სააპელაციო სასამართლოს მიერ საქმის განხილვის დროს და რამაც განაპირობა ფაქტობრივი გარემოებების არასწორად შეფასება-დადგენა, მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმის არასწორად გამოყენება ან/და განმარტება. საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ კასატორს სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებთან მიმართებით არ წარმოუდგენია დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება).

1.4. საკასაციო საჩივრის განსახილველად დაშვების წინაპირობა ვერ გახდება კასატორის შედავება იმის თაობაზე, რომ:

1.4.1. ქსელიდან იმ ოდენობის თანხა არ დაკარგულა, რასაც მოსარჩელე მოითხოვდა. არც ერთი საბუღალტრო დოკუმენტით არ დასტურდება არც დანაკლისი, არც დებიტორული ვალდებულება და არც თანხის ზუსტი ოდენობა. თანხა, რომელზეც აპელირებდა მოსარჩელე, არის იმ ვირტუალური ბალანსის შედეგი, რომელსაც კომპანიის დირექტორი დამკვიდრებული პრაქტიკით მიმართავდა და აიძულებდა კასატორს, შეექმნა არარსებული ბალანსები. არარსებული ბალანსების შედეგად კი, იქმნებოდა შთაბეჭდილება, რომ არსებობდა გარკვეული ოდენობის თანხა, რომლის გამოყენებაც შესაძლებელი იქნებოდა. მსოფლიო პრაქტიკაში აღიარებულია ვირტუალური ფულის ბუნება და მის გამოვლენას განსაკუთრებული სპეციალური ცოდნა სჭირდება. სააპელაციო სასამართლო, ისევე, როგორც პირველი, ვერ ჩაწვდა იმ ფინანსური ტრანზაქციების არსს, რამაც კასატორი მიიყვანა უდიდეს დანაკარგამდე. სასამართლომ გაურკვეველია, რატომ უარყო მოპასუხის

კითხვები, შუამდგომლობები, რომლებიც შეეხებოდა კომპანიების ფინანსური ბრუნვებისა და ტრანზაქციების ამსახველ დოკუმენტაციას, იგი დაეყრდნო მხოლოდ კრედიტორის მიერ დაქირავებული აუდიტორის დასკვნას და არ შემოწმდა, თუნდაც ამ აუდიტორის არსებობის ნამდვილობა, კვალიფიკაცია და სხვა დეტალი.

1.4.2. სასამართლომ უკანონოდ უარყო ის შუამდგომლობები, რომელთა დაკმაყოფილების პირობებშიც მიღებული იქნებოდა სხვაგვარი გადაწყვეტილება. სააპელაციო სასამართლოს მოქმედება არ შეესაბამება უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებებს, სასამართლომ ვერც ერთი უმაღლესი ინსტანციის გადაწყვეტილება ვერ მოიშველია განჩინების გამოტანის დროს, მოპასუხის არაერთი მცდელობა საკითხი შესწავლილიყო შეჯიბრებითობის ფარგლებში ამომწურავად და საფუძვლიანად, წარუმატებლად დამთავრდა. მოპასუხის არც ერთი შუამდგომლობა არ დაკმაყოფილდა, რაც მოსამართლის ტენდენციურობასა და არაკომპეტენტურობაზე მიუთითებს ეკონომიკური ხასიათის დავების გადაჭრასთან მიმართებით. დავის საგანი განეკუთვნება ფინანსურ სპეციალიზაციას, პირველ ინსტანციას კი, ამ მიმართულებით ცოდნა არ აღმოაჩნდა. მოპასუხის შუამდგომლობები მიმართული იყო იმისკენ, რომ გარკვეულიყო, თუ ვის კუთვნილ ფულად აქტივებს ედავებოდა მოსარჩელე მოვალეს. ამ მიზნით გამოთხოვილ იქნა ინფორმაცია ჩარიცხვის აპარატების ბალანსებზე განთავსებული თანხის რეალური მესაკუთრის – სს „ნ-----ისგან“, ამ უკანასკნელმა ყველა მიმართვაზე უარყოფითად უპასუხა და განმარტა, რომ მოთხოვნილი დოკუმენტები და ინფორმაცია წარმოადგენდა კომპანიის კომერციულ საიდუმლოებას. ამგვარ რეჟიმში კი, სასამართლოს ბერკეტების ამოქმედება იყო საჭირო. მოსარჩელე არ იყო სათანადო მხარე და არ დასტურდებოდა რაიმე ფულადი აქტივების მისადმი კუთვნილების საკითხი;

1.4.3. როდესაც საქმე ეხება იურიდიული პირის ქონებას და მასთან დაკავშირებულ დავებს, აუცილებელია სპეციალური სახელმწიფო საექსპერტო დაწესებულების დასკვნა. ამგვარი დასკვნის არარსებობის პირობებში გადაწყვეტილების მიღება არ წარმოადგენს სამართლებრივად გამართლებულ ქმედებას. მხარე ქვემდგომ სასამართლოებში მოითხოვდა სრულ საბუღალტრო სამეურნეო დოკუმენტაციას, მათ შორის, საბანკო ანგარიშების შემოწმებას და მხოლოდ ამის შემდეგ საკუთარი ხარჯებით სურდა ექსპერტიზის დანიშვნა. ფინანსურ ექსპერტიზას უნდა დაედგინა მოსარჩელის მიერ სავარაუდოდ განცდილი ზარალის მოცულობა, მისი დადგომის პერიოდი, ხერხები, მეთოდები და გამოევლინა იმ სავარაუდო ფიზიკურ და

იურიდიულ პირთა წრე, ვისაც შეეძლო ამგვარი ფინანსური ზიანის მოტანა მოსარჩელისთვის, თუმცა სააპელაციო და პირველი ინსტანციის სასამართლომ უგულვებელყო შუამდგომლობა ფინანსური დოკუმენტაციის გამოთხოვის თაობაზე. იმგვარ პირობებში, როდესაც არ არსებობდა სათანადო საბუღალტრო და საფინანსო დოკუმენტაცია, სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოსარჩელეს მიადგა ფინანსური ზარალი და არ გაითვალისწინა, რომ საერთაშორისო საბუღალტრო სტანდარტების მიხედვით, ყველა მეწარმე სუბიექტს ევალება თითოეული თეთრის სათანადოდ აღრიცხვა და ბუღალტრული ფიქსაცია. მათ შორის საქართველოს საგადასახადო კოდექსი და მასზე დაფუძნებული სხვა ყველა ნორმატიული აქტი სავალდებულოდ ითვალისწინებს მეწარმეთა ფულადი თუ სხვა სახის აქტივების აღრიცხვის, ზიანის განსაზღვრისა და სათანადო დეკლარირების წესებს. მოსარჩელის ქმედებები თავად შეიცავს კრიმინალურ ელემენტებს, რომლის კომპრომატები გააჩნია მოპასუხეს. მოპასუხე ამტკიცებდა და აუდიტორული დასკვნითაც დადასტურდა, რომ მოსარჩელე კომპანიის დირექტორი საკუთარი დანაშაულებრივი ქმედებებით ქმნიდა ვირტუალურ ფულად ბალანსებს, რაც იწვევდა ბალანსების პროვოცირებას და ელექტრონული შთაბეჭდილება იქმნებოდა, რომ ამა თუ იმ ჩარიცხვის აპარატის საბალნსო ანგარიშზე იყო ფულადი თანხა, სინამდვილეში კი რეალური თანხები იფლანგებოდა დირექტორის მიერ;

1.4.4. რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება არის სრულიად დაუსაბუთებელი, სამართლის ნორმები ზოგადად არის მიმოხილული, თუმცა, სააპელაციო პალატამ მაინც უცვლელად დატოვა იგი. მოსარჩელის მიერ ფაქტობრივად ჩადენილი კანონდარღვევის გამო, მოპასუხემ მიმართა საგამოძიებო ორგანოებს და მიმდინარეობს გამოძიება. სასამართლოს მოტივაციის გაზიარების შემთხვევაში, აღმოჩნდება, რომ მოპასუხემ ჩაიდინა დანაშაული. სრულებით დაუსაბუთებელია მოსამართლის მხრიდან მხოლოდ აუდიტორის დასკვნაზე მითითება და გადაწყვეტილების გამოტანის დროს მხოლოდ ამ ფაქტობრივ გარემოებებზე დაყრდნობა;

1.4.5. გადაწყვეტილება სამართლებრივად არ არის დასაბუთებული, რაიონულმა სასამართლომ არასწორად გამოიყენა სამოქალაქო კოდექსის 316-ე, 361-ე, 394-ე მუხლები. ვალდებულებაზე აპელირება და იმის მტკიცება, თითქოს მოპასუხეს წარმოეშვა რაიმე ვალდებულება მოსარჩელის, როგორც კრედიტორის წინაშე, არ შედის თანამედროვე სამართლებრივ სტანდარტებში, სრულებით განსხვავებულია ქართული სასამართლო პრაქტიკა. პირველი ინსტანციის სასამართლო განხილვისას გამოიკვეთა სარჩელის უსაფუძვლობის უმთავრესი ფაქტობრივი

გარემოებები. მოპასუხე შესაგებელში მიუთითებდა, რომ სარჩელი და მასში დაყენებული სასარჩელო მოთხოვნები ყოველგვარ სამართლებრივ საფუძველს იყო მოკლებული. მოსარჩელემ ფაქტობრივი მოცემულობის არარსებობის პირობებში წარმოადგინა განსხვავებული მათემატიკური შინაარსის აუდიტორული დასკვნები. ეს დოკუმენტები არ წარმოადგენდა სანდო მტკიცებულებებს და დაუშვებელი მოვლენაა სასამართლოს მხრიდან მათი შინაარსის გაზიარება. თუმცა გაურკვეველია, თუ რატომ გაიზიარა სასამართლომ აუდიტორული დასკვნების შინაარსი. აუდიტორმა ცალმხრივად და არაობიექტურად შეაფასა არსებული ეკონომიკური რეალობა. კერძოდ კი, არ გაითვალისწინა მთელი რიგი სპეციფიური გარემოებები, საბუღალტრო აღრიცხვის არარასებობა და თანხების არაერთგვაროვანი მიმოქცევა არ იძლეოდა იმის შესაძლებლობას, რომ ობიექტურად გამოეთვალა სპეციალური ცოდნის მქონე პირს მოპასუხის მიერ ჩარიცხვის აპარატებიდან ინკასირებული და შესაბამის საბანკო ანგარიშზე ჩარიცხული თანხების თანხვედრა. სარჩელში მოცემული ფაქტობრივი გარემოებებისა და მოთხოვნების შესწავლა შეეძლო მხოლოდ შესაბამის საექსპერტო დაწესებულებას, მათ შორის საგამოძიებო ორგანოებს და მხოლოდ საბუღალტრო, საანგარიშსწორებო დოკუმენტების სრულფასოვანი შეფასების საფუძველზე შეიძლებოდა რაიმე დასკვნებზე ყურადღების გამახვილება. მოსარჩელემ თავდაპირველად წარადგინა განსხვავებული სასარჩელო მოთხოვნა, კერძოდ მოთხოვნის ფინანსური ნაწილი პირველ ეტაპზე იყო 30 650.50 ლარი, ხოლო, მოგვიანებით მხარემ სამოქალაქო კანონმდებლობის დაუცველად, არაარგუმენტირებულად და უსაფუძვლოდ განაცხადა, რომ მისი მოთხოვნა შეადგენდა 81 361 ლარს. დაუდგენელია თუ რაზე დაყრდნობით მიიჩნევს მოსარჩელე და მის მიერ დაქირავებული აუდიტორი, რომ მოპასუხეს აქვს რაიმე დავალიანება მეწარმე პირის მიმართ. მოსარჩელე ავითარებდა ურთიერთსაწინააღმდეგო მოსაზრებებს, მისთვის, უბრალოდ, ერთი და იგივე ცნება იყო შრომითი ურთიერთობები და მომსახურების გაწევა. სასამართლოს ყურადღება უნდა გაემახვილებინა, პირველ რიგში, იმ ფაქტზე, რომ მოსარჩელე განგებ ცდილობდა დამახინჯებული ფაქტების წარდგენას შეჯიბრებით სასამართლოში. დაუჯერებელი იყო, რომელ ხელშეკრულებაზე მიუთითებდა იგი, იმ პირობებში, როდესაც ეს ხელშეკრულება არ არის ავთენტური და რეალისტური. მასზე არსებული ხელმოწერა არ ეკუთვნის მოპასუხეს, ამასთან, ხელშეკრულების იმ ნაწილში, სადაც მითითებულია კომპანიის დირექტორის სახელი და გვარი, არ არის დატანილი კომპანიის ბეჭედი. ხელშეკრულებაში მითითებული მოვალეობები არ წარმოადგენდა მოპასუხისათვის

დაკისრებულ ვალდებულებებს, აღნიშნული ხელშეკრულება არ შეიცავს მონაცემებს შრომის (თუ მომსახურების) ანაზღაურების საფასურის შესახებ. მისი პუნქტობრივი თანმიმდევრობაც არალოგიკური და ფალსიფიცირებულია, მიუხედავად უამრავი უზუსტობისა, სააპელაციო სასამართლო მაინც დაეყრდნო აღნიშნულ ხელშეკრულებას და მიიჩნია, რომ არსებობდა სამართლებრივი ურთიერთობა. კომპანიის დირექტორის 2010 წლის 1 ივნისის ბრძანებაში აღნიშნულია, რომ მოპასუხის ხელფასი განისაზღვრა 375 ლარით, თუმცა, როგორც მოსარჩელის მიერ წარდგენილი საბანკო ქვითრებიდან ირკვევა, ანაზღაურება რადიკალურად განსხვავებულია, ასევე, დარღვეულია კანონმდებლობის მოთხოვნა ბრძანების გაცნობის თაობაზე. „მერჩენდაიზინგის“ განმარტება ეკონომიკურ ტერმინოლოგიაში არ მოიცავს ინკასაციას. კომპანიის დირექტორის ე.წ. ბრძანებაში მითითებული პოზიციის უმთავრესი დანიშნულებაა კომპანიის მიერ დაგეგმილ მარკეტინგულ აქციებში მონაწილეობა და მომხმარებლებისთვის შეთავაზებული პროდუქტის პოპულარიზაცია. ინკასაცია და ფინანსური ოპერაციების შესრულება განსხვავებული შინაარსისა და შემადგენლობის შემცველია და მას არავითარი კავშირი არა აქვს მოსარჩელის მიერ მითითებულ ფაქტობრივ გარემოებებთან. 2010 წლის 1 ივნისის ბრძანებასა და ამავე დღეს გაფორმებულ ე.წ. ხელშეკრულების შინაარსს შორის თვისებრივი განსხვავებაა. გაურკვეველია, რატომ მიიჩნია სანდოდ სასამართლომ ის გარემოება, რომ მოვალე იყენებდა მხოლოდ კონკრეტულ საავანსო კოდებს. მოსარჩელეს არ წარუდგენია რაიმე წერილობითი დოკუმენტი, რომელიც დაასაბუთებდა საავანსო კოდების სინამდვილეს. ერთმანეთის ზონაზე მუშაობდა ყველა თანამშრომელი და თანხის ინკასირება ყველას შეეძლო. მოწმეებმა იცრუეს იმ მიზნით, რომ მოპასუხეზე სურდათ ყველა ქმედების გადაბრალება, რათა მომავალში მათ მიმართ არ განხორციელებულიყო სამართლებრივი რეაგირება;

1.4.6. ქვემდგომ სასამართლოებს წარედგინათ, შესაბამის საავანსო კოდებზე თანხის ჩარიცხვის ამსახველი საბანკო დოკუმენტები. საქართველოში მოქმედი სხვადასხვა ბანკის ფილიალების მეშვეობით შესრულდა ჩარიცხვები, რომელთა ჯამურმა ოდენობამ 2013 წლის 29-31 მარტის ჩათვლით შეადგინა 23 800.50 ლარი, მოსარჩელის მიერ მითითებული თანხის დანარჩენი ნაწილი მოხვდა მის საბანკო ანგარიშზე და სალაროში, ამდენად, მის მიერ მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები არ შეესაბამებოდა სიმართლეს. ნებისმიერი ოპერაცია იყო კომპანიის დირექტორებთან შეთანხმებული და კასატორი, როგორც ერთი დაქირავებული სუბიექტი, არ იყო უფლებამოსილი, შეესრულებინა ხელმძღვანელ პირთა მიერ მითითებულისგან განსხვავებული

საფინანსო ოპერაციები. ფიზიკურმა პირმა ა----- ბ-----ემ (პ.ნ 0-----
 -) 2009 წლის 29 აპრილს დააფუძნა მოსარჩელე კომპანია, რომელიც
 ფარულად გააფორმა მასთან დაკავშირებულ ფიზიკურ პირ რ----- ი-----
 ის სახელზე (პ.ნ. 0-----). აღნიშნული კომპანია ა----- ბ-----ეს
 ესაჭიროებოდა ცალკეული სამეწარმეო ოპერაციების
 განსახორციელებლად. მოსარჩელე კომპანიამ საქმიანი ურთიერთობა
 დაამყარა სს „ნ-----ისთან“ (ს/კ 2-----), მათი შეთანხმების საგანი
 იყო ე.წ სწრაფი გადახდის აპარატებით მომსახურების სერვისი. ეს
 სერვისი ვრცელდებოდა კახეთის რეგიონის და თითქმის ყველა რაიონზე.
 მას შემდეგ, რაც კომპანიაში შეიქმნა ფინანსური პრობლემები, ა-----
 ბ-----ემ 2013 წლის 7 ივნისს გადაიფორმა ფაქტობრივად მის მიერ
 დაფუძნებული საწარმოს 100%-იანი წილი. აღნიშნულს დაჟინებით
 ითხოვდნენ კომპანიის პარტნიორები და კრედიტორები, რომელთა
 წინაშეც ა.ბ-----ეს წარმოშობილი ჰქონდა დიდი ფინანსური
 ვალდებულებები. ამასთან, რ----- ი-----ესაც აღარ ჰქონდა სურვილი,
 გაეგრძელებინა უკანონო საქმიანობა ბ-----ის სასარგებლოდ.
 თავდაპირველად, სს „ნ-----ის“, როგორც ჩანს, აწყობდა შპს „ს-----
 —თან“ ურთიერთობა, თუმცა, მოგვიანებით, კომპანიამ აღმოაჩინა, რომ ა-----
 ბ-----ე არსებულ ბალანსებს უმაღლავდა და თითქოსდა
 ელექტრონულ ბალანსებზე არსებულ ნაშთებს აჩვენებდა პროგრამულად,
 ხოლო სს „ნ-----ის“ ფულად თანხებს იყენებდა პირადი
 ბიზნესიდებებისა და პირადი სარგებლობისთვის და ითვისებდა მათ,
 ამგვარი ოპერაციების თვალსაჩინო მაგალითია ის, რომ ა.ბ-----ე სწრაფი
 გადახდის აპარატების ბალანსებიდან მოხსნილი ნაღდი ფულის
 მეშვეობით მის მიერ გახსნილი მაღაზიისთვის, „ფ-----ი“ იძენდა
 პროდუქციას და ახდენდა მის რეალიზაციას. ხოლო ელექტრონულ
 ბალანსებზე ქმნიდა იმგვარ პირობებს, რომ ნ-----ის არ აღმოეჩინა
 დანაკლისები და გაეგრძელებინა პარტნიორული ურთიერთობა შპს „ს-----
 —თან“. მაღაზია „ფ-----ის“ მეშვეობით ა.ბ-----ე იყენებდა პროდუქციის
 რეალიზატორი კომპანიებისა თუ კერძო პირების აქტივებს და უდიდეს
 ზარალს აყენებდა მათ, ის ითვისებდა აღნიშნული პირების აქტივებს,
 რამაც მაღაზიები გაკოტრებამდე მიიყვანა. ვირტუალური ბალანსების
 შექმნით და მსგავსი არალეგალური ქმედებებით ა.ბ-----ე ცდილობდა
 სხვის ხარჯზე გამდიდრებას, თუმცა მის მიერ ჩადენილი არაერთი
 უკანონო ოპერაციის გამო ა.ბ-----ემ კრახი განიცადა და უდიდესი
 ფინანსური ვალდებულებების წინაშე აღმოჩნდა. ამის მიზეზი გახდა,
 სწორედ არარსებული საბუღალტრო აღრიცხვა და დეკლარირების
 არარსებობა, რითიც ა----- ბ-----ემ სახელმწიფოს დაუმალა მთელი
 რიგი გადასახადები და დიდი ფინანსური ზიანი მიაყენა მას. ა----- ბ-----

-----ეს საქმიანობას ისიც უადვილებდა, რომ თვითონ გაფორმებული იყო სხვა კომპანიის თანამშრომლად, თუმცა განკარგავდა და საკუთარი მიზნების შესაბამისად ფლობდა კომპანია „ს-----ის“ მფლობელობაში არსებულ აქტივებს. აღნიშნული საქმიანობის შესახებ დეტალურ ინფორმაციას ფლობს რ----- ი-----ე, რომელიც საკუთარი უმოქმედობით ხელს უწყობდა ა----- ბ-----ეს, ემოქმედა თავისუფლად. მას შემდეგ, რაც სს „ნ-----იმ“ აღმოაჩინა, რომ შპს „ს-----ს“ მის მიმართ ერიცხებოდა სოლიდური ფინანსური დავალიანება, დაიწყო სათანადო რეაგირება, თუმცა აღსანიშნავია, რომ არც შპს „ს-----ს“ და არც მის დამფუძნებელ ა----- ბ-----ეს არ გააჩნია ღირებული ქონება, ამის გათვალისწინებით, შეუძლებელი გახდა მისგან თანხის ამოღება, ხოლო დავის სამოქალაქო ჭრილში განხილვის მიზნით და იმის შიშით, რომ ა----- ბ-----ეს შპს „ს-----ი“ არ გამოეცხადებინა გაკოტრებულად, 2013 წლის 4 სექტემბერს სს „ნ-----ისა“ და შპს „ს-----ს“ შორის გაფორმდა ფულადი ვალდებულების უზრუნველყოფის (გირავნობის) ხელშეკრულება. სააპელაციო სასამართლომ ყურადღება არ გაამახვილა იმ ფაქტზე, რომ მოცემული ეტაპისთვის საგამოძიებო ორგანოს არ გამოუვლენია ბრალეული პირი, არავინ არ დასჯილა და არ გამოკვეთილა კრიმინალური ქმედებები. გამოძიება ამ ეტაპამდე გრძელდება, საბუღალტრო დოკუმენტაციის შესწავლა აუცილებელია შესაძლო დანაშაულის კვალიფიკაციის სწორად და სამართლიანად შესაფასებლად და იმ ზარალის განსაზღვრისათვის, რომელიც ა.ბ-----ემ მიაყენა სახელმწიფოს ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს.

1.4.7. სამოქალაქო კოდექსის 361-ე, 394-ე არ შეიძლება განსახილველი შემთხვევის რეგულაციისათვის იქნას გამოყენებული, რადგანაც მათში სულ სხვა სამართალურთიერთობაზეა საუბარი, საქმეში მოთავსებული მტკიცებულებებიდან კი, დგინდება, რომ კომპანიაში დასაქმებული და საქმეზე მოწმის სახით გამოკითხული ნ-----ე, წ-----ე და მ-----ი ახორციელებდნენ ყველა არსებული ჩარიცხვის აპარატებიდან თანხის ინკასაციას და შემდგომში „ს-----ის“ დირექტორს, როგორც ხელზე გადასცემდნენ თანხას, ისე _ განსახვავებულ საავანსო კოდზე ანდა საბანკო ანგარიშზე რიცხვდნენ. საქმეში მრავლად არის ისეთი წერილობითი მტკიცებულება, რომლითაც შესაძლებელია შპს „ს-----ის“ მუშაობის სპეციფიკის გარკვევა, იმის მტკიცება, რომ ინკასირებული თანხების მხოლოდ ერთგვაროვანი გზით ჩარიცხვა არ ხდებოდა შუამავალი იურიდიული პირისთვის. მას შემდეგ, რაც სასამართლომ გამოიტანა გადაწყვეტილება მოპასუხის მიერ მოპოვებულ იქნა ახალი ფაქტობრივი გარემოებების შემცველი დოკუმენტები, კერძოდ, ლევან სამხარაულის ექსპერტიზის ეროვნულ

ბიუროში წარდგენილ იქნა მისი კუთვნილი ტელეფონი, იმეილკოდით 8-
----- . სადაც შესაბამისი ცოდნის მქონე პირმა ამოიღო მოკლე
ტექსტური შეტყობინებები. ეს შეტყობინებები შეიცავს უმნიშვნელოვანეს
ინფორმაციას ინკასირებული თანხების პერსონალურ ანგარიშებზე
ჩარიცხვასთან და სამუშაო ოთახში თანხის დატოვების ფაქტებთან
დაკავშირებით. მობილური ტელეფონი დავის მიმდინარეობის პროცესში
დაზიანებული იყო, ვერცერთი სპეციალისტი ვერ ახდენდა დეტალის
აღდგენას, სწორედ ობიექტური მიზეზის არსებობის პირობებში გახდა
შესაძლებელი ტელეფონის აღდგენა, სადაც მისი მეხსიერების
მონაკვეთში ექსპერტიზის შედეგად აღმოჩენილ და ამოღებულ იქნა
კომპანიის დირექტორის მიერ გაგზავნილი მოკლე ტექსტური
შეტყობინებები

1.5. საკასაციო პალატა უარყოფს კასატორის პრეტენზიებს და
მიიჩნევს, რომ გასაჩივრებული განჩინება კანონიერია, შესაბამისად, არ
არსებობს მისი გაუქმების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე-394-ე
მუხლებით გათვალისწინებული საფუძვლები. პალატა დამატებით
განმარტავს შემდეგს:

1.5.1. ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის
პირველი პარაგრაფი ავალდებულებს სასამართლოს, დაასაბუთოს
თავისი გადაწყვეტილება, რაც არ უნდა იქნეს გაგებული თითოეულ
არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემად (**იხ. „ჯლარკავა
საქართველოს წინააღმდეგ“, # 7932/03; Van de Hurk v. Netherlands, par.61,
Garcia Ruiz v. Spain [GC] par.26; Jahnke and Lenoble v. France (dec.); Perez v
France [GC], par. 81); Boldea v. Romania, par. 30**), შესაბამისად, საკასაციო
პალატაც იმსჯელებს მხოლოდ იმ პრეტენზიებზე, რომლებიც,
ფორმალურ-პროცესუალური თვალსაზრისით შესაძლოა, ამართლებდეს
საკასაციო განაცხადს. პალატა განმარტავს, რომ სამოქალაქო
სამართალწარმოება აგებულია რა შეჯიბრებითობის პრინციპზე (სსსკ-ის
მე-4 მუხლი), დავის წარმატებას განაპირობებს მხარის მიერ საკუთარი
პოზიციის სათანადოდ დადასტურება, რაც, ბუნებრივია სათანადო
მტკიცებას უნდა ემყარებოდეს. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე
მუხლი ადგენს მტკიცების ზოგად პროცესუალურ წესს, თუმცა, იგი არ
არის ამომწურავი, შესაძლებელია, მატერიალური სამართლის ნორმა
უდგენდეს კონკრეტულ მხარეს ზოგადი წესისაგან განსვავებულ
სტანდარტს. მოცემულ შემთხვევაში, საკასაციო პალატა იზიარებს
კასატორის არგუმენტს, რომ საქმეში წარმოდგენილი შრომითი
ურთიერთობის ამსახველი დოკუმენტაცია გარკვეულ უზუსტობებს
შეიცავს, თუმცა, ეს დოკუმენტები საერთოდ არ იქნას ამორიცხებული
მტკიცებულებებიდან, მხარეთა ახსნა-განმარტებებით დადგენილია და

არც კასატორი არ ხდის სადავოდ იმას, რომ მისი სახელშეკრულებო ვალდებულება კონკრეტულ ტერიტორიაზე განლაგებული შესაბამისი აპარატებიდან თანხის ამოღება და ამოღებული თანხის კომპანიის ანგარიშზე წარდგენა იყო, რის სანაცვლოდაც იგი იღებდა ანაზღაურებას. საკასაციო პალატა იზიარებს გასაჩივრებული განჩინების დასკვნას, რომ მხარეთა შორის არა მომსახურების, არამედ – შრომის სამართლებრივი ურთიერთობა არსებობდა და განმარტავს, რომ როგორც ნარდობის, ისე – შრომითი ხელშეკრულების უმთავრესი მსგავსება სამუშაოს შესრულებაა (მომსახურების გაწევა), თუმცა ამ ორ სამართლებრივ ურთიერთობას შორის საკმაოდ დიდი განსხვავებაა: შრომის კოდექსის მე-2 მუხლის პირველი ნაწილიდან გამომდინარეობს შრომითი ურთიერთობის ის გენერალური პრინციპები, რაც ამ სამართლებრივ ურთიერთობას განარჩევს ნებისმიერი სხვა სახელშეკრულებო ურთიერთობისაგან. უპირველესად, ეს არის ურთიერთობის სუბიექტები: დამსაქმებელი და დასაქმებული (შვ-ის მე-3 მუხლი), გარდა ამისა, დასაქმებული ეწევა დაქვემდებარებულ საქმიანობას, ასრულებს დამსაქმებლის მითითებას სათანადო ანაზღაურების პირობით. ამ შემთხვევაში, გადამწყვეტია სამუშაო პროცესი, რომელიც ორგანიზებულად წარმართება დამსაქმებლის მიერ დადგენილი წესებითა და პირობებით (შრომითი ხელშეკრულება, შინაგანაწესი, საკანონმდებლო რეგულაცია და სხვა). თავად შრომის კოდექსის მე-6 მუხლი არ გამორიცხავს შრომითი ხელშეკრულების ზეპირი ფორმით გაფორმებას, შესაბამისად, საქმეში წარმოდგენილი დოკუმენტების ბათილად ცნობის პირობებშიც კი, დავის გადაწყვეტის მატერიალურ-სამართლებრივი საფუძვლები შრომის კოდექსში უნდა იქნას მოძიებული, გარდა ამისა, საგულისხმოა, რომ ამავე კოდექსის მე-7 მუხლის დებულებიდან გამომდინარე, შრომითი ხელშეკრულება რეალური ხასიათისაა და ზემოხსენებული ფაქტები აძლევს სასამართლოს დასკვნის საფუძველს, რომ მხარეები შრომით ურთიერთობაში იმყოფებოდნენ **(იხ. მაგ: სუსგ №ას-1132-1088-2016, 17 თებერვალი, 2017 წელი);**

1.5.2. სასარჩელო მოთხოვნას წარმოადგენს შრომითი ხელშეკრულების პირობების დარღვევით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურება და ამ ურთიერთობაში კრედიტორი აცხადებს, რომ დასაქმებული, ნაცვლად დაკისრებული მოვალეობისა (ინკასირებული თანხის კონკრეტულ ანგარიშზე შეტანა), ნაკლებ თანხას რიცხავდა ანგარიშზე. ამ ფაქტის მტკიცების თვალსაზრისით წარმოდგენილია აუდიტორული დასკვნა, რომელიც ემყარება გადახდის აპარატებიდან მიღებული თანხისა და საბანკო ანგარიშებზე ფიქსირებული თანხის სხვაობას (საქმეში წარმოდგენილი პირველი ინსტანციის სასამართლოს

განჩინების საფუძველზე გამოთხოვილია სადავო პერიოდში, როგორც სს „ნ-----იდან“ ოფიციალური ინფორმაცია, ისე – ყველა საბანკო სექტორიდან მონაცემები მოპასუხის მხრიდან განხორციელებული ჩარიცხვების თაობაზე) საგულისხმოა ის ფაქტი, რომ დანაკლისის არსებობას არც მოპასუხე არ უარყოფს, უბრალოდ ის სასამართლოს სთავაზობს მოვლენების სხვაგვარ განვითარებას – კომპანიის დირექტორის მითითებით ამ თანხების მისთვის პირადად გადაცემა და სხვა. უნდა აღინიშნოს, რომ სამოქალაქო კოდექსის 429-ე მუხლის თანახმად, ფულადი ვალდებულების შესრულების მტკიცების ტვირთი ეკისრება მოპასუხეს, მას ამ კუთხით არავითარი მტკიცებულებები არ წარუდგენია, უფრო მეტიც, მას არც იმ ფაქტის დადასტურება უცდია, რომ კომპანიის დირექტორი თავად იღებდა მისგან თანხას (მაგ: მოწმის ჩვენება და სხვა). კასატორი აპელირებს სასამართლოს მხრიდან მისი შუამდგომლობების დაუკმაყოფილებლობაზე და სურს, ამ გზით დაამტკიცოს კომპანიის დირექტორის დანაშაულებრივი ქმედება, თუმცა, იმ პირობებში, როდესაც სამოქალაქო საქმის განმხილველი სასამართლო არ წარმოადგენს საბუღალტრო წესების წარმოების სისწორისა თუ დანაშაულებრივი ქმედების შემადგენელი ელემენტების დამდენ სასამართლოს, პალატა მიიჩნევს, რომ მოპასუხეს საბუღალტრო დოკუმენტაციის გამოთხოვაზე სწორად უთხრა უარი ქვემდგომმა სასამართლომ (სსსკ-ის 404.2 მუხლი), რაც შეეხება მის მტკიცებას ე.წ ვირტუალური ბალანსის წარმოებისა თუ სხვა მართლსაწინააღმდეგო ქმედების თაობაზე, პალატა აღნიშნავს, რომ ეს საკითხები, ისევე, როგორც ეკონომიკური საქმიანობის სისწორე სცდება მოსამართლის კომპეტენციას და საჭიროებს სპეციალურ ცოდნას, შესაბამისად, მხარეს, რომელსაც ევალებოდა მითითებული მტკიცების განხორციელება, უნდა წარედგინა სათანადო ცოდნის მქონე პირის დასკვნა. ამგვარი ქმედება მოპასუხეს არ განუხორციელებია, ხოლო სასამართლო საკუთარი ინიციატივით ვერ დაარღვევდა შეჯიბრებითობის პრინციპს და ვერ ჩაერეოდა მტკიცების პროცესში. მოსარჩელემ კი, როგორც ითქვა, წარმოადგინა აუდიტორული კვლევა დანაკლისის არსებობაზე, რაც მოპასუხის მხრიდან გაქარწყლებული არ არის (კასატორი შემოიფარგლება მხოლოდ განმარტებებით, თუმცა, უდავოა, რომ მას საკუთარი უფლებების კვალიფიციური დაცვა არ განუხორციელებია);

1.5.3. საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს მხრიდან არ იკვეთება საპროცესო დარღვევებით საქმის განხილვის ფაქტი, სასამართლომ სწორად გაანაწილა მტკიცების ტვირთი (სსსკ-ის 102-ე მუხლი) და სწორად შეაფასა საქმეში არსებული მტკიცებულებები (სსსკ-ის 105-ე მუხლი), უფრო მეტიც, პალატა იზიარებს ქვემდგომი

სასამართლოს დასკვას, რომ საპატიო მიზეზის არარსებობის გამო, არ არსებობდა სააპელაციო სამართალწარმოების ეტაპზე ახალი მტკიცებულების – ექსპერტიზის დასკვნის საქმისათვის დართვის საფუძველი (სსსკ-ის 215-ე (3) და 380-ე (2) მუხლები), ის გარემოება, რომ მხარის კუთვნილი მობილური ტელეფონი, რომელიც შესაძლოა გარკვეულ ინფორმაციას შეიცავდა დავის საგანთან მიმართებით, მართლაც დაზიანებულ იყო და საქმის პირველი ინსტანციის წესით განხილვისას შეუძლებელი აღმოჩნდა მისი შეკეთება, არ დასტურდება რაიმე მტკიცებულებით, გარდა მხარის განმარტებისა, შესაბამისად, ამ დოკუმენტის მიღებაზე მოპასუხეს სწორად ეთქვა უარი, გარდა ამისა, პალატა იზიარებს გასაჩივრებული განჩინების იმ დასკვნასაც, რომ კომპანია სათანადო მოსარჩელეა, რამდენადაც უდავოა, რომ ის გადახდის აპარატების მფლობელის – სს „ნ-----ის“ ქვედილერი და მასთან პასუხისმგებელი პირია, გარდა ამისა, მოპასუხეს უშუალო სახელშეკრულებო ურთიერთობა აქვს მასთან, რაც მოთხოვნის უფლებას წარმოუშობს მოსარჩელეს, რაც შეეხება კასტორის მტკიცებას, რომ მოსარჩელემ კანონდარღვევით გაზარდა სასარჩელო მოთხოვნა, პალატა ამ პრეტენზიას არ იზიარებს, რადგანაც მხარე არა თუ ვერ ასაბუთებს, არც კი მიუთითებს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 83-ე მუხლის კონკრეტული დებულების დარღვევის ფაქტზე;

1.5.4. მოცემულ შემთხვევაში, სააპელაციო პალატამ მართებულად იხელმძღვანელა შრომის კოდექსის 44-ე, სამოქალაქო კოდექსის 394-ე, 409-ე და 412-ე მუხლებით და იმ პირობებში, როდესაც მოსარჩელემ დაამტკიცა, ხოლო, მოპასუხემ ვერ გააქარწყლა (ვერ დაადასტურა ვალდებულების შესრულება) ვალდებულების დარღვევის ფაქტი, მართებულად დააკისრა მას ზიანის ანაზღაურება.

1.6. ამდენად, განსახილველი დავა არ წარმოადგენს იშვიათ სამართლებრივ პრობლემას, რომელიც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას, რადგანაც შრომითი ხელშეკრულების დარღვევით გამოწვეული ზიანის ანაზღაურების საკითხზე არსებობს საკასაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკა, რომლისგანაც არ განსხვავდება გასაჩივრებული გადაწყვეტილება. კასატორი ვერ მიუთითებს იმგვარ გარემოებებზე, რაც სასამართლოს მისცემდა ვარაუდის საფუძველს, რომ საქმის არსებითი განხილვის შედეგად მანამდე არსებული პრაქტიკისაგან განსხვავებული გადაწყვეტილება შეიძლება ყოფილიყო მიღებული. სააპელაციო სასამართლოს მიერ მოცემული საქმე არ არის განხილული მნიშვნელოვანი მატერიალური ან საპროცესო სამართლის ნორმების დარღვევებით, რომელსაც შეეძლო არსებითად ემოქმედა საქმის

განხილვის შედეგზე. გარდა ამისა, საკასაციო სასამართლოს შეფასების საგანს არ წარმოადგენს სააპელაციო სასამართლოს მეორე დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ან განჩინება დაუსწრებელი გადაწყვეტილების უცვლელად დატოვების თაობაზე, ხოლო კასატორი ვერც ქვემდგომი სასამართლოს შეფასებებისა და დასკვნების წინააღმდეგობრიობას ვერ ამტკიცებს მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის დებულებებთან და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალთან, რის გამოც საკასაციო საჩივარს არა აქვს წარმატების პერსპექტივა.

1.7. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391-ე მუხლის საფუძველზე, საკასაციო სასამართლო არ არის უფლებამოსილი, დაუშვას საკასაციო საჩივარი, რის გამოც მას უარი უნდა ეთქვას განხილვაზე.

2. კასატორის შუამდგომლობა და საკასაციო სასამართლოში წარმოდგენილი მტკიცებულებები:

2.1. კასატორიო სასამართლოს წინაშე შუამდგომლობს საქმის საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატისათვის განსახილველად გადაცემის თაობაზე. საკასაციო პალატა არ იზიარებს მხარის ამ შუამდგომლობას და მოიხმობს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 391¹ მუხლს, რომლის პირველი ნაწილის თანახმადაც, საქმის საკასაციო წესით განმხილველ სასამართლოს შეუძლია მოტივირებული განჩინებით საქმე განსახილველად გადასცეს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდ პალატას, თუ: ა) საქმე თავისი შინაარსით წარმოადგენს იშვიათ სამართლებრივ პრობლემას; ბ) საკასაციო პალატა არ იზიარებს სხვა საკასაციო პალატის მიერ ადრე ჩამოყალიბებულ სამართლებრივ შეფასებას (ნორმის განმარტებას); გ) საკასაციო პალატა არ იზიარებს დიდი პალატის მიერ ადრე ჩამოყალიბებულ სამართლებრივ შეფასებას (ნორმის განმარტებას). განსახილველ შემთხვევაში, როგორც აღინიშნა, დავა სახელშეკრულებო, კერძოდ, შრომითი ხელშეკრულების დარღვევით გამოწვეულ მეორადი მოთხოვნის საფუძველიანობას შეეხება. ამ საკითხზე არსებობს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ დამკვიდრებული პრაქტიკა და ზემოხსენებული ნორმით გათვალისწინებული რომელიმე წინაპირობის არსებობა არ დგინდება, შესაბამისად, პალატა შუამდგომლობას უსაფუძვლოდ მიიჩნევს და არ აკმაყოფილებს.

2.2. რაც შეეხება საკასაციო სასამართლოში წარმოდგენილ გასაჩივრებული განჩინების ასლს, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ზოგადი წესის თანახმად (სსსკ-ის 407-ე (1) მუხლი), საკასაციო

სასამართლოში ახალი მტკიცებულებების წარმოდგენა არ დაიშვება, რაც შეეხება საქმეში უკვე არსებულ დოკუმენტებს, მით უფრო გასაჩივრებული განჩინების საქმისათვის ხელმეორედ დართვას, იგი საქმის წარმოების წესებთან შეუსაბამოა და ხელს არ უწყობს მართლმსაჯულების განხორციელებას, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 104-ე მუხლის პირველი ნაწილიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ, ვინაიდან ეს განჩინება დედნის სახითაა საქმეში წარმოდგენილი, არ არსებობს მისი განმეორებით საქმეზე დართვის წინაპრობა, რის გამოც, უბრუნებს ამ დოკუმენტს მხარეს.

3. სასამართლო ხარჯები:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 401-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივრის დაუშვებლად ცნობის შემთხვევაში პირს დაუბრუნდება მის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის 70 პროცენტი. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 4 დეკემბრის განჩინებით კასატორის შუამდგომლობა დაკმაყოფილდა და სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 48-ე მუხლის შესაბამისად, მას გადაუვადდა სახელმწიფო ბაჟის 4 068,05 ლარის გადახდა საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე. ვინაიდან წინამდებარე განჩინებით საქმის წარმოება დასრულდა, ამასთან საკასაციო საჩივარი დაუშვებლად იქნა მიჩნეული, პალატა მიიჩნევს, რომ კასატორს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს გადავადებული სახელმწიფო ბაჟის – 4 068,05 ლარის 30%-ის – 1 220,4 ლარის გადახდა.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 104-ე, 391-ე, 391¹, 401-ე, 404-ე, 407-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. გ----- ხ-----ის საკასაციო საჩივარი დარჩეს განუხილველად დაუშვებლობის გამო.
2. კასატორის მოთხოვნა საქმის საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატისათვის განსახილველად გადაცემის, ასევე, მისი შუამდგომლობების დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შესახებ საოქმო განჩინებების გაუქმების თაობაზე არ დაკმაყოფილდეს.

3. გ----- ხ-----ეს (პ/№0-----) სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ (ქ.თბილისი, „სახელმწიფო ხაზინა“, ბანკის კოდი TRESGE22, მიმღების ანგარიშის №200122900, სახაზინო კოდი 300773150) დაეკისროს საკასაციო სასამართლოს 2017 წლის 4 დეკემბრის განჩინებით გადავადებული სახელმწიფო ბაჟის _ 4 068,05 ლარის 30%-ის _ 1 220,4 ლარის გადახდა.

4. კასატორს დაუბრუნდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 3 ოქტომბრის (#2ბ/5693-16) განჩინების ასლი 14 (თოთხმეტი) ფურცლად (ტ. VII, ს.ფ.205-218).

5. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ბ. ალავეძე

მოსამართლეები:

ე. გასიტაშვილი

პ. ქათამაძე